Mã độc

Chương 5. Phân tích các chương trình độc hại trên Window

Mục tiêu

- Nhắc lại một số kiến thức về hệ điều hành Window
- Giới thiệu một số hành vi của mã độc chạy trên hệ điều hành Window

Tài liệu tham khảo

- [1] Michael Sikorski, Andrew Honig, 2012, Practical Malware Analysis: The Hands-On Guide to Dissecting Malicious Software, No Starch Press, (ISBN: 978-1593272906).
- [2] Sam Bowne, Slides for a college course at City College San Francisco,

https://samsclass.info/126/126_S17.shtml

Nội dung

- 1. Windows API
- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API

Nội dung

1. Windows API

- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API

Windows API

- ☐ Quản lý cách các chương trình tương tác với các thư viện của Microsoft
 - Handles
 - File System Functions
 - Special Files

Common API Types

```
Kiểu (Tiền tố)
□ WORD (w)

    16 bits giá trị không âm

□ DWORD (dw)

    32 bits giá trị không âm

                   - Tham chiếu đến một đối tượng
☐ Handle (H)
(Object)
□ Long Pointer (LP) – Points to another type
```

Handles

- ☐ Handle được tạo bởi hệ điều hành
 - Giống như: Windows, Process, Menu, File,....
- ☐ Handles giống như con trỏ tới các đối tượng
- □ Điều duy nhất có thể làm với một handle là lưu trữ và sử dụng nó sau khi gọi hàm để tham chiếu đến một đối tượng

Handles

- ☐ Hàm CreateWindowEx trả về một HWND, một
- handle cho một cửa số
- ☐ Với handle đó có thể làm bất cứ thứ gì với cửa sổ mà nó đã tạo như: DestroyWindow...

File System Functions

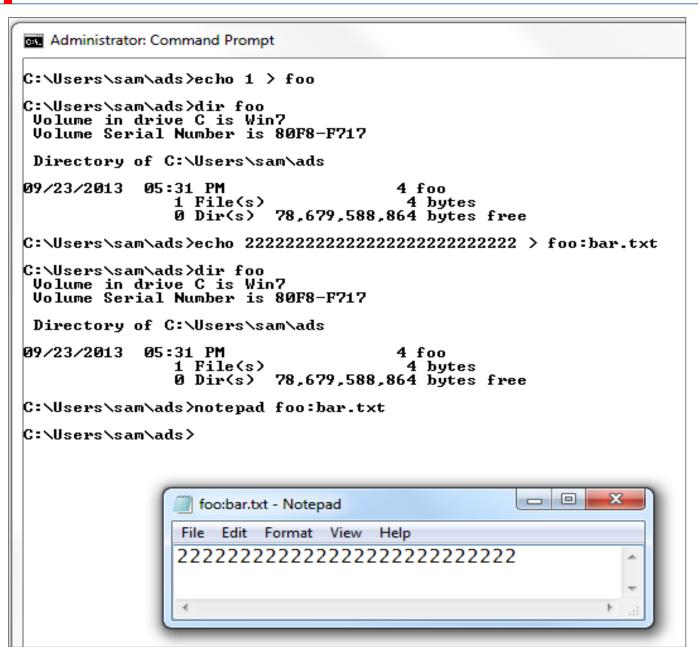
- ☐ CreateFile, ReadFile, WriteFile
 - Nhập/xuất với file thông thường
- ☐ CreateFileMapping, MapViewOfFile
 - Thường được sử dụng bởi mã độc, tải tệp vào RAM
 - Có thể được sử dụng để thực thi một tệp tin mà không cần thông qua Windows loader

Special Files

- ☐ Các tệp được chia sẻ như \\server\share
 - Hoặc \\?\server\share
 - Ngừng phân tích cú pháp chuỗi, cho phép tên tập tin dài
 hơn
- ☐ Không gian tên (Namespace)
 - Các thư mục đặc biệt trên hệ thống tệp tin của windows
 - \: Thư mục gốc chứa mọi thứ
 - \\.\ : Thiết bị được lưu trữ sử dụng cho input/output
 - Sâu Witty đã viết vào \\.\PhysicalDisk1 để làm hỏng đĩa

Special Files

- □ Điều khiển luồng dữ liệu
- □ Dữ liệu được đẩyvào files

Nội dung

- 1. Windows API
- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API

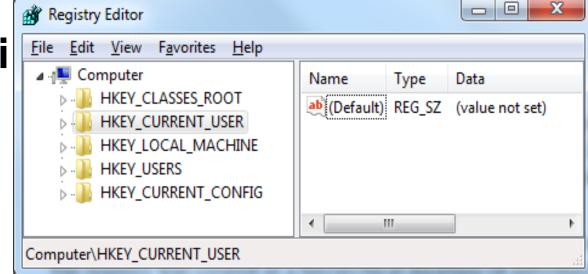
Registry là gì

- ☐ Lưu trữ hệ điều hành và những cài đặt cấu hình của chương trình
 - Desktop background, mouse preferences, etc.
- ☐ Mã độc thường sử dụng Registry để duy trì sự tồn tại của nó trên hệ thống
 - Làm cho mã độc tự khởi động cùng hệ thống

Registry

- □ ROOT KEYS Có 5 khóa chính
- ☐ SUBKEY Mỗi khóa chính lại
- có các khóa con bên trong
- □ KEY Thư mục, có thể chứa
- các thư mục khác hoặc giá trị
- □ VALUE ENTRY Gồm hai phần: Name và Data
- ☐ VALUE hoặc DATA Dữ liệu được lưu trữ trong

Registry entry

Root Keys

HKEY_LOCAL_MACHINE (HKLM) Stores settings that are global to the local machine

HKEY_CURRENT_USER (HKCU) Stores settings specific to the current user

HKEY_CLASSES_ROOT Stores information defining types

HKEY_CURRENT_CONFIG Stores settings about the current hardware configuration, specifically differences between the current and the standard configuration

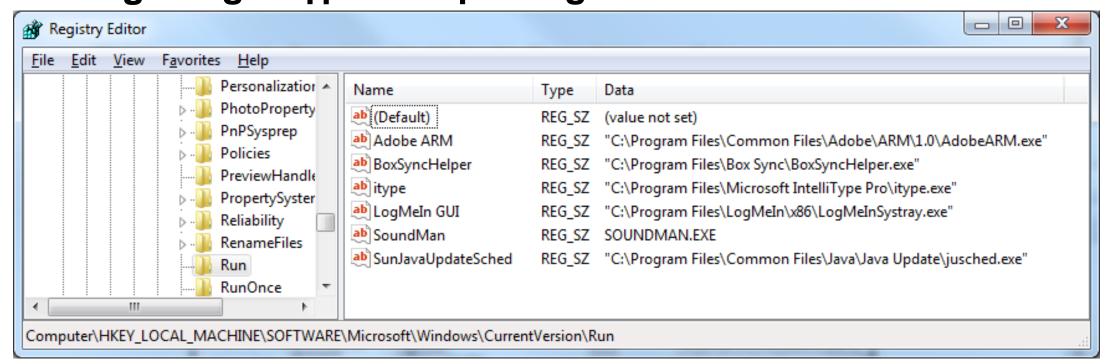
HKEY_USERS Defines settings for the default user, new users, and current users

Run Key

☐ HKLM\SOFTWARE\Microsoft\Windows\

\CurrentVersion\Run

 Các chương trình thực thi được khởi chạy khi người dùng đăng nhập vào hệ thống

Common Registry Functions

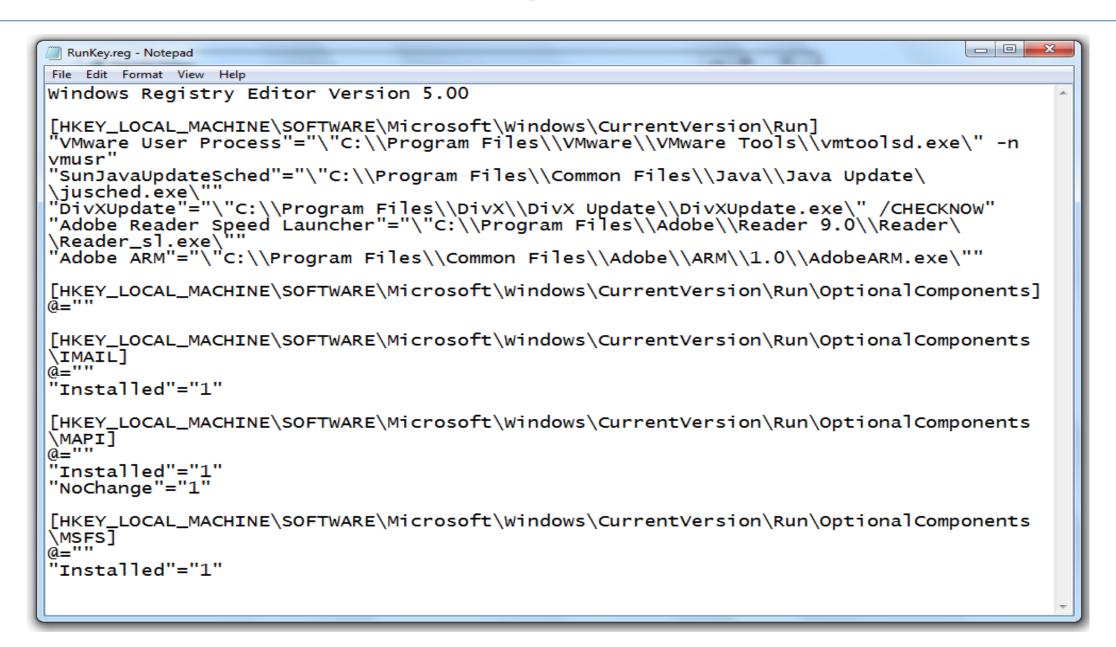
- □ RegOpenKeyEx
 - Mở một Registry key để chỉnh sửa và truy vấn
- □ RegSetValueEx
 - Thêm một giá trị mới vào Registry và set dữ liệu cho nó
- □ RegGetValue
 - Trả về dữ liệu cho một entry trong Registry

Registry Code

Code that modifies registry settings

```
0040286F push 2 ; samDesired
00402871 push eax ; ulOptions
00402872 push offset SubKey ;
"Software\\Microsoft\\Windows\\CurrentVersion\\Run"
00402877 push HKEY_LOCAL_MACHINE; hKey
```

.REG Files

Nội dung

- 1. Windows API
- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API

Các API xử lý kết nối mạng

- □ Berkeley Compatible Sockets
- ☐ The WinINet API

Các API xử lý kết nối mạng

- □ Berkeley Compatible Sockets
- □ The WinINet API

Berkeley Compatible Sockets

- ☐ Thư viện Winsock, chủ yếu là ws2_32.dll
- ☐ Hầu như là giống nhau trên cả Windows và Unix

Berkeley Compatible Sockets

Function	Description
socket	Creates a socket
bind	Attaches a socket to a particular port, prior to the accept call
listen	Indicates that a socket will be listening for incoming connections
accept	Opens a connection to a remote socket and accepts the connection
connect	Opens a connection to a remote socket; the remote socket must be waiting for the connection
гесv	Receives data from the remote socket
send	Sends data to the remote socket

Server and Client Sides

- **□** Server side
 - Duy trì và luôn mở socket đợi kết nối từ client
 - Các hàm thường được gọi theo thứ tự: socket, bind, listen, accept
 - Sau đó send và recv khi cần thiết
- ☐ Client side
 - Kết nối vào một socket đang chờ
 - Gọi các hàm theo thứ tự: socket, connect
 - Sau đó send và recv khi cần thiết

Simplified Server Program

```
00401041
                                  ; lpWSAData
          push
                  ecx
                  202h
                                  ; wVersionRequested
00401042
          push
                 word ptr [esp+250h+name.sa_data], ax
00401047
         mov
0040104C call
                 ds:WSAStartup
00401052
                                  ; protocol
          push
00401054
         push
                                  ; type
00401056
         push
                                  ; af
         call
00401058
                 ds:socket
0040105E
                  10h
                                  : namelen
         push
00401060
          lea
                  edx, [esp+24Ch+name]
00401064
                 ebx, eax
         MOV
00401066
                  edx
         push
                                  ; name
00401067
                  ebx
          push
                                  ; s
00401068
         call
                 ds:bind
                  esi, ds:listen
0040106E
         mov
00401074 push
                                  ; backlog
00401076
         push
                  ebx
                                  ; s
          call
                 esi ; listen
00401077
          lea
                  eax, [esp+248h+addrlen]
00401079
                                  ; addrlen
0040107D
         push
                  eax
0040107E
                  ecx, [esp+24Ch+hostshort]
          lea
00401082
         push
                  ecx
                                  ; addr
00401083
         push
                  ebx
                                  ; s
00401084
          call
                 ds:accept
```

Các API xử lý kết nối mạng

- ☐ Berkeley Compatible Sockets
- ☐ The WinINet API

The WinlNet API

- ☐ Thuộc dạng API mức cao hơn Winsock
- ☐ Các hàm trong Wininet.dll sử dụng với các chương trình ở mức ứng dụng: HTTP, FTP, SMTP, POP,...
- Một số hàm
 - InternetOpen Mở kết nối internet
 - InternetOpenURL Kết nối đến một đường dẫn
 - InternetReadFile Đọc dữ liệu từ tập tin đã tải

Nội dung

- 1. Windows API
- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API

Phân tích mã độc trên Windows

Việc thực thi code được chuyển sang cho một đối tượng khác xử lý, có những cách để chuyển việc thực thi đó như:

- □ DLLs
- □ Processes
- □ Threads
- ☐ Mutexes
- □ Services

DLLs (Dynamic Link Libraries)

- ☐ Chia sẻ và dùng chung những đoạn code giữa nhiều ứng dụng
- ☐ DLLs export code có thể được sử dụng bởi các ứng dụng
- ☐ Static libraries được sử dụng trước DLLs
 - Chúng vẫn tồn tại nhưng ít phổ biến hơn
 - Static libraries thì không chia sẻ bộ nhớ giữa các tiến trình
 - Các Static libraries sử dụng nhiều RAM hơn các DLLs

Ưu điểm của DLL

- ☐ Sử dụng DLL có sẵn trong windows giúp cho kích
- thước của chương trình được nhỏ hơn
- ☐ Các công ty về phần mềm cũng có thể tạo ra
- những DLL tùy chỉnh

Cách mã độc sử dụng DLLs

- ☐ Lưu trữ những đoạn mã độc hại trong DLL
 - Đôi khi những DLL độc hại được nạp vào các tiến trình
- ☐ Sử dụng Windows DLLs
 - Các mã độc hầu hết đều sử dụng những DLL cơ bản
- ☐ Sử dụng DLL của bên thứ 3
 - Sử dụng FireFox để kết nối tới server thay vì Windows
 API

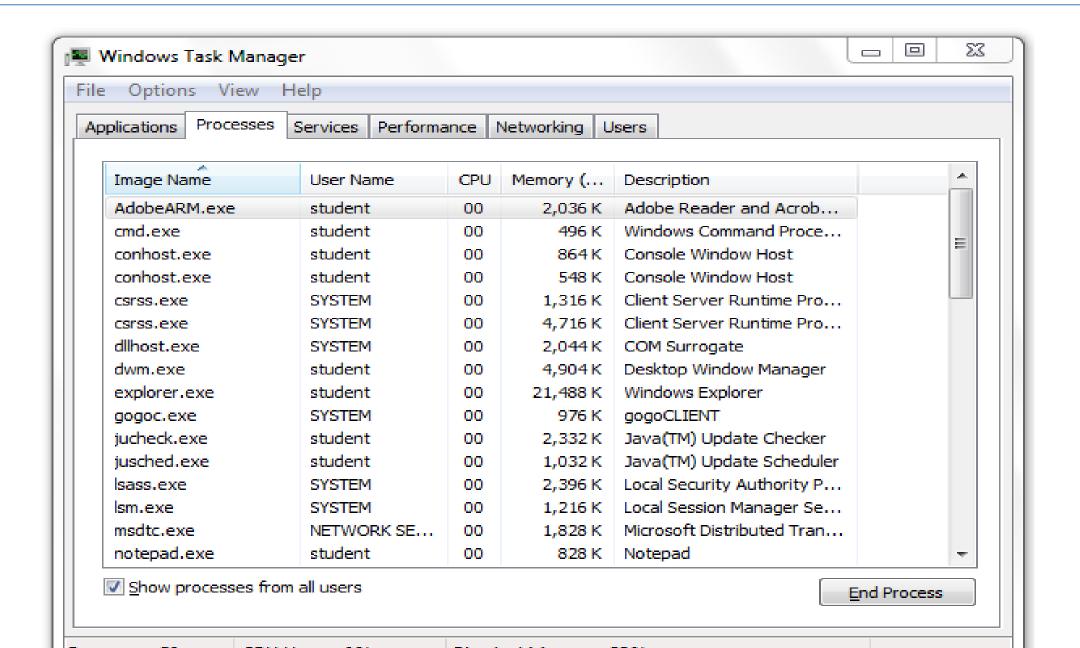
Cấu trúc DLL cơ bản

- ☐ Cấu trúc của DLL gần giống với EXEs
- ☐ Định dạng file thực thi PE File
- ☐ Một cờ chỉ ra rằng nó là DLL chứ không phải EXE
- ☐ DLL có nhiều exports và ít exports
- ☐ DLLmain là một hàm chính, không export nhưng
- được chỉ định là Entry point trong PE Header
 - Được gọi khi một hàm nạp hoặc gỡ bỏ thư viện

Processes

- ☐ Tiến trình là những chương trình đang chạy bởi windows
- ☐ Mỗi tiến trình đều có các tài nguyên riêng (Handles, bộ nhớ,...)
- ☐ Mỗi tiến trình có một hoặc nhiều luồng xử lý
- ☐ Những mã độc cũ thường chạy như một tiến trình độc lập
- ☐ Những mã độc mới thực thi mã của nó như là một phần của tiến trình

Processes

Quản lý bộ nhớ

- ☐ Mỗi tiến trình đều sử dụng tài nguyên hệ thống như: CPU, File System và bộ nhớ,...
- ☐ Hệ điều hành sẽ cấp phát vùng nhớ cho mỗi tiến trình
- □ Hai tiến trình cùng truy cập vào cùng địa chỉ bộ nhớ nhưng thực sự là truy cập vào vị trí khác nhau trên RAM
 - Virtual address space

Tạo một Process mới

- ☐ Tạo ra một remote shell với một lời gọi hàm
- ☐ Tham số STARTUPINFO chứa các handle cho nhập/xuất chuẩn và standard error streams.
 - Có thể được thiết lập một socket, tạo một remote shell

Tạo một Shell

Sample code using the CreateProcess call

```
eax, dword ptr [esp+58h+SocketHandle]
004010DA
          MOV
                  edx, [esp+58h+StartupInfo]
004010DE lea
                                  ; lpProcessInformation
         push
004010E2
                  ecx
                                  ; lpStartupInfo
         push
                  edx
004010E3
004010E4 1mov
                 [esp+60h+StartupInfo.hStdError], eax
004010E8 2mo∨
                 [esp+60h+StartupInfo.hStdOutput], eax
                 [esp+60h+StartupInfo.hStdInput], eax
004010EC Bmov
004010F0 4mov
                 eax, dword_403098
                                  ; lpCurrentDirectory
004010F5
          push
                  0
         push
                  0
                                  ; lpEnvironment
004010F7
          push
                  0
                                  ; dwCreationFlags
004010F9
                  dword ptr [esp+6Ch+CommandLine], eax
004010FB
          MOV
```

Nap socket handle, StdError, StdOutput và StdInput thành IpProcessInformation.

Tạo một Shell

```
; bInheritHandles
004010FF
         push
                                 ; lpThreadAttributes
00401101
         push
                 0
                 eax, [esp+74h+CommandLine]
00401103
         lea
                                 ; lpProcessAttributes
         push
00401107
                 0
00401109 Spush
                                 ; lpCommandLine
                 eax
                                 ; lpApplicationName
         push
0040110A
                 0
                 [esp+80h+StartupInfo.dwFlags], 101h
0040110C mov
ds:CreateProcessA
```

- CommandLine contains
- ■Nó được thực thi khi hàm CreateProcess được gọi

Threads

- □Các tiến trình chính là các containers
 - Mỗi tiến trình chứa một hoặc nhiều Thread
- ☐ Thread là những gì Windows thực sự thực thi
- □Thead (luồng)
 - Chuỗi các lệnh độc lập
 - Được thực thi bởi CPU mà không cần phải đợi các thread khác
 - Các thread trong cùng một tiến trình sẽ dùng chung vùng nhớ
 - Mỗi thread có thanh ghi và Stack riêng

Thread Context

- ☐ Khi một thread đang chạy nó có toàn quyền kiểm soát CPU
- ☐ Các thread khác không làm ảnh hưởng đến trạng thái của CPU
- ☐ Khi một thread thay đổi một thanh ghi, nó không ảnh hưởng đến thread khác
- ☐ Khi hệ điều hành chuyển qua thread khác, nó lưu lại tất cả các giá trị của CPU trong một cấu trúc (struct) được gọi là thread context

Tạo một Thread

- □ CreateThread
- ☐ Hàm gọi đã chỉ định một địa chỉ bắt đầu, còn được

gọi là một hàm bắt đầu

Cách mã độc sử dụng Thread

- ☐ Sử dụng CreateThread để tải một DLL độc hại vào một tiến trình
- ☐ Tạo hai thread cho input và output
 - Sử dụng để giao tiếp với một ứng dụng đang chạy

Mutexes

- ☐ Mutexes là các đối tượng toàn cục, điều phối các
- tiến trình và thread
- ☐ Ở kernel, chúng được gọi là mutants
- ☐ Mutexes thường sử dụng hard-coded để xác định
- mã độc

Functions for Mutexes

- ☐ WaitForSingleObject
 - Cung cấp một thread truy cập vào mutex
 - Bất kỳ các thread con khác truy cập vào nó phải đợi
- **☐** ReleaseMutex
 - Được gọi khi một thread hoàn tất sử dụng mutex
- **□** CreateMutex
- □ OpenMutexs
 - Get một handle để xử lý những tiến trình mutex khác

Kiểm tra tiến trình đang chạy

□ OpenMutex kiếm tra có HGL345 tồn tại hay không □ Nếu không, nó sẽ được tạo ra với

```
CreateMutex
```

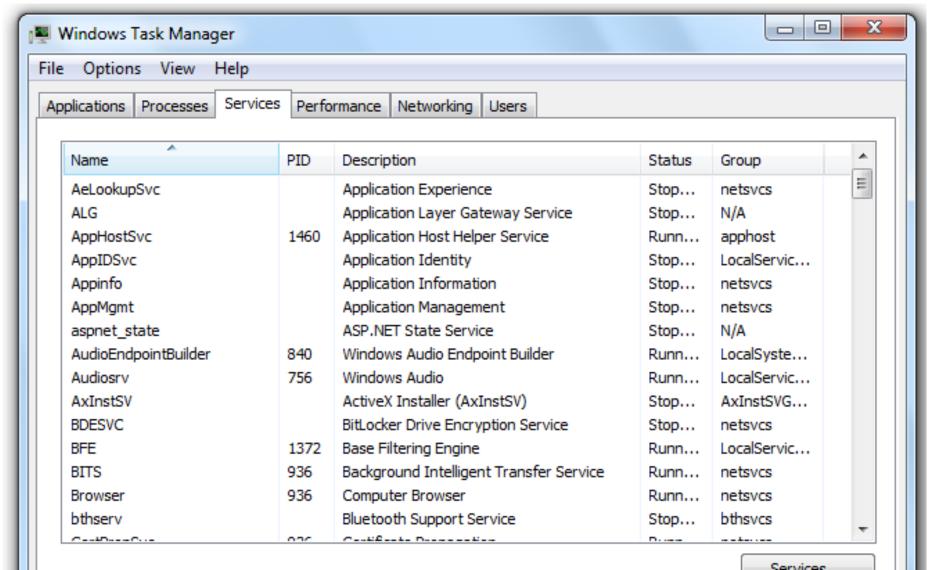
```
1F0001h
                          ; dwDesiredAccess
       push
00401007
       1call ds:__imp__OpenMutexW@12;
0040100C
OpenMutexW(x,x,x)
00401016 push 0
                          ; int
00401018  4call ds:__imp__exit
0040101E push offset Name ; "HGL345"
00401023 push 0
                          ; bInitialOwner
00401025 push 0
                          ; lpMutexAttributes
       5call ds:__imp__CreateMutexW@12;
00401027
CreateMutexW(x,x,x)
```

☐ test eax, eax – Set cờ Z nếu eax bằng 0

Services

☐ Dịch vụ chạy nền mà không có đầu vào của người

dùng

SYSTEM Account

- ☐ Dịch vụ thường chạy ở mức hệ thống, thậm chí còn manh hơn cả Administrator
- □ Dịch vụ có thể tự khởi chạy khi windows khởi động
 - Đây là một cơ chế để mã độc có thể tận dụng để duy trì sự tồn tại của nó trên hệ thống
 - Mã độc vẫn tồn tại khi hệ thống khởi động lại

Service API Functions

- □ OpenSCManager
 - Trả về một handle cho Service Control Manager
- **□** CreateService
 - Thêm một service mới vào Service Control Manager
 - Có thể xác định dịch vụ sẽ tự khởi động khi khởi động
- **□** StartService
 - Chỉ được sử dụng nếu service được thiết lập khởi động một cách thủ công

Svchost.exe

- WIN32_SHARE_PROCESS
- ☐ Là một loại service phổ biết nhất, mục tiêu của mã
- độc
- ☐ Lưu trữ code cho service trong một DLL
- ☐ Kết hợp một số service vào một tiến trình chia sẻ
- duy nhất có tên svchost.exe

Svchost.exe

Process Explorer - Sysinternals: www.sysinternals.com [W7\student] File Options View Process Find DLL Users Help							
		* #				4	
Process		PID	CPU	Private Bytes	Working Set	Description	
System Idle Process		0	97.61	0 K	24 K		
⊡ ∭System		4	0.15	44 K	672 K		
Interupts		n/a	0.42	0 K	0 K	Hardware Int	
smss.exe		260		224 K		Windows Se	
csrss.exe		352		2,472 K	4,160 K	Client Server	
■ wininit.exe		404		892 K	•	Windows Sta	
■ services.exe		508		4,312 K	6,512 K	Services and	
		640		2,904 K	7,208 K	Host Process	
■ WmiPrvSE.exe		3736		1,768 K	4,752 K	WMI Provide	
■iii svchost.exe		708		3,196 K	6,716 K	Host Process	
		756		14,268 K	14,420 K	Host Process	
■ audiodg.exe		1680		15,016 K	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	Windows Au	
■ svchost.exe			< 0.01	44,436 K	•	Host Process	
■iii dwm.exe		2848	0.20	88,212 K	34,328 K	Desktop Wir	
svchost.exe svchost.exe svchost.exe	Command Line: C:\Windows\System32\svchost.exe +k LocalSystemNetworkRestricted Path: C:\Windows\System32\svchost.exe (LocalSystemNetworkRestricted) Services:						
spoolsv.exe							
svchost.exe	Desktop Window Manager Session Manager [UxSms] Distributed Link Tracking Client [TrkWks]						
			k Connections [Netman]				
		Files [CscService]					
- Shiwiller exe	n Compatibility Assistant Service [PcaSvc]						
Name Descrip	Remote Desktop Services UserMode Port Redirector [UmRdpService]						
Superfetch [SysMain] Windows Audio Endpoint Builder [Audio Endpoint Builder]							
Windows Driver Foundation - User-mode Driver Framework [wudfsvc]							

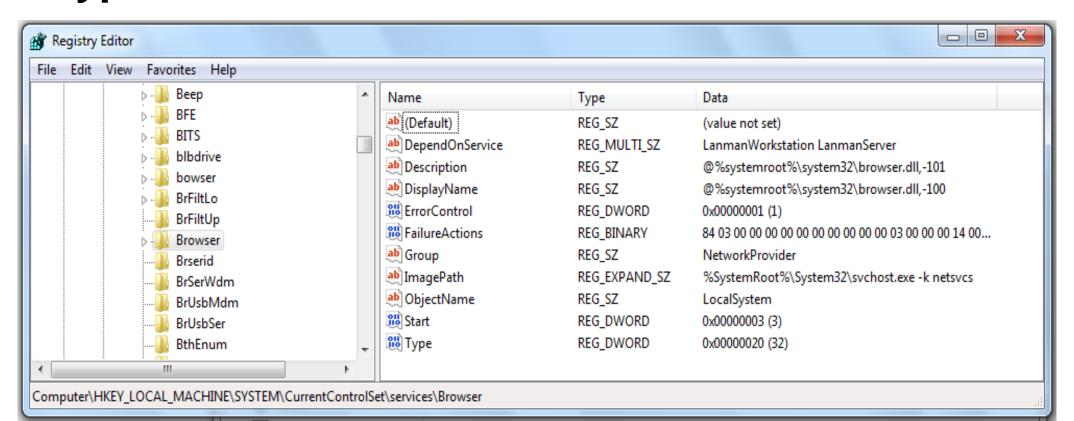
Một số service khác

- ☐ WIN32_OWN_PROCESS
 - Chạy như một EXEs trong một tiến trình độc lập
- ☐ KERNEL_DRIVER
 - Được sử dụng để load code vào kernel

Thông tin về Service trong Registry

HKLM\System\CurrentControlSet\Services

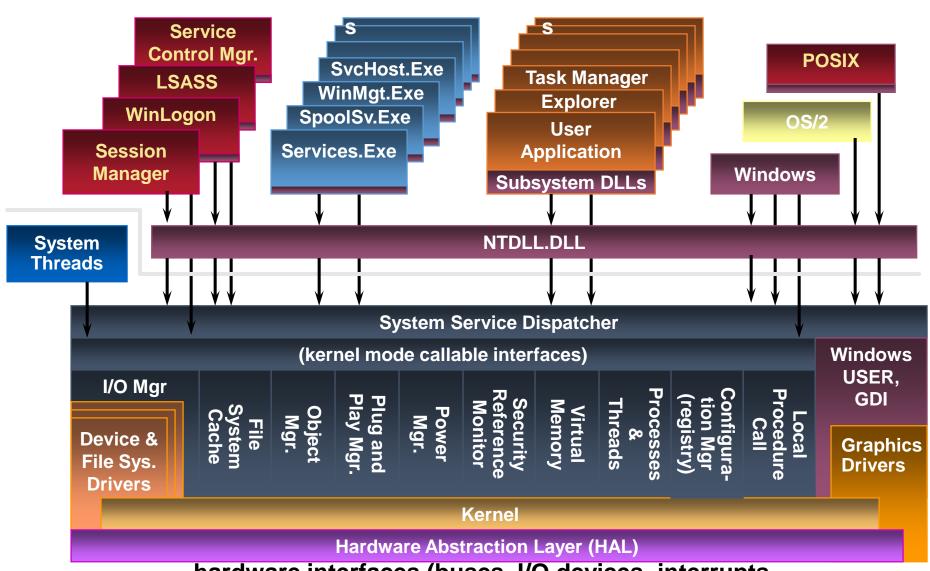
- ☐ Bắt đầu giá trị = 0x03 cho "Load on Demand"
- ☐ Type = 0x20 cho WIN32_SHARE_PROCESS

Nội dung

- 1. Windows API
- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API

System Architecture

hardware interfaces (buses, I/O devices, interrupts, interval timers, DMA, memory cache control, etc., etc.)

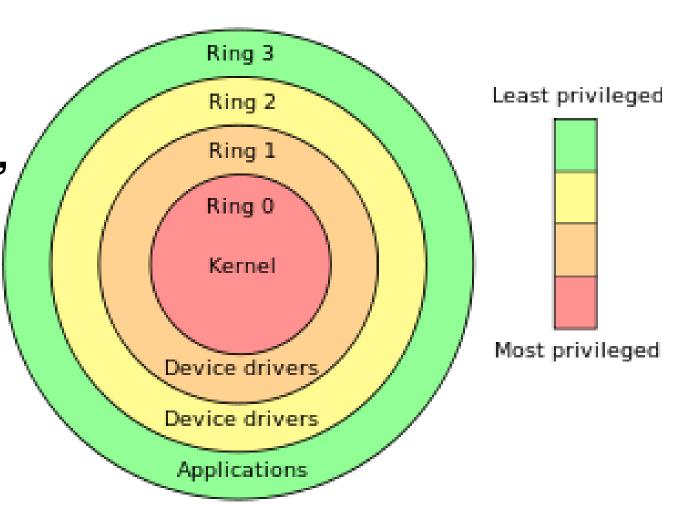
Privilege Levels

□ Ring 0: Kernel Mode

☐ Ring 3: User Mode

☐ Ring 1 & 2: không sử

Dụng bởi Windows

User mode

- ☐ Hầu như tất cả code đều chạy ở User-mode
 - Ngoại trừ hệ điều hành và các driver phần cứng, chúng chạy ở Kernel-mode
- ☐ Chế độ User-mode không thể truy cập phần cứng trực tiếp
- ☐ Ở User-mode một số lệnh CPU bị hạn chế
- ☐ Chỉ có thể thao tác với phần cứng không qua

Windows API.

User mode processes

- ☐ Mỗi tiến trình có vùng nhớ của riêng nó, quyền hạn nhất định và tài nguyên riêng
- ☐ Các tiến trình ở User-mode không can thiệp được vào vùng nhớ của nhau
- □ Nếu một chương trình ở User-mode thực thi những lệnh không hợp lệ và gây Crash chương trình thì hệ điều hành Windows có thể khôi phục lại các tài nguyên và chấm dứt chương trình.

Calling the Kernel

- ☐ Không thế nhảy trực tiếp từ User-mode sang Kernel
- ☐ SYSENTER, SYSCALL hoặc lệnh INT 0x2E sử dụng bảng tra cứu để xác định trước các hàm.

Kernel Processes

- ☐ Tất cả các tiến trình ở Kernel-mode đều chia sẻ tài
- nguyên và địa chỉ bộ nhớ cho nhau
- ☐ Các tiến trình ở kernel-mode có quyền cao và
- được ưu tiên hơn các tiến trình ở user-mode
- ☐ Kiểm tra bảo mật ít hơn

Kernel Processes

- ☐ Ở Kernel-mode nếu thực thi một lệnh không hợp lệ, hệ điều hành sẽ gặp sự cố với màn hình xanh chết chóc
- ☐ Các phần mềm anti-virus và Firewall chạy ở chế đô Kernel-mode

Malware in Kernel Mode

- □ Loại mã độc này nguy hiểm hơn mã độc chạy ở
- chế dộ User-mode
- ☐ Auditing không áp dụng được với kernel
- ☐ Hầu hết các Rootkits đều sử dụng kernel code
- ☐ Tuy nhiên phần lớn mã độc không bắt gặp nhiều ở

kernel mode mà chủ yếu gặp user mode

Nội dung

- 1. Windows API
- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API

Các native API

- ☐ Là những API mức thấp để tương tác với windows
- mức sâu: tiến trình, bộ nhớ,...
- ☐ Các chương trình thông thường thì hiếm khi sử
- dụng
- ☐ Thường gặp phổ biến ở mã độc

Ntdll.dll

☐ Ntdll.dll quản

lý tương tác

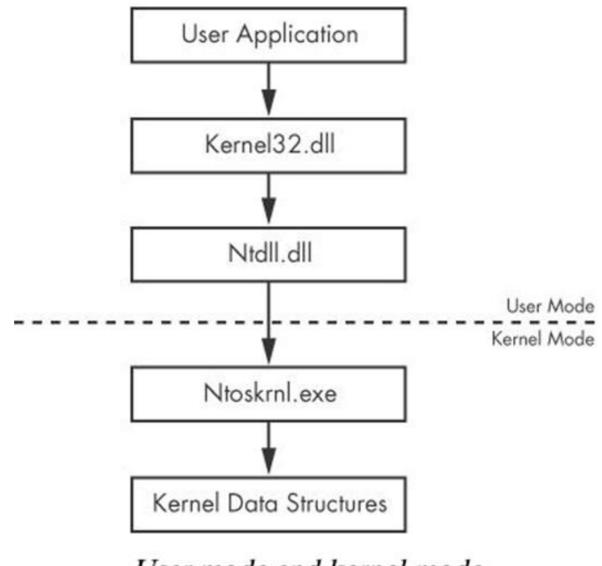
giữa user-mode

và kernel-mode

☐ Các hàm của

Ntdll tạo thành

các Native API

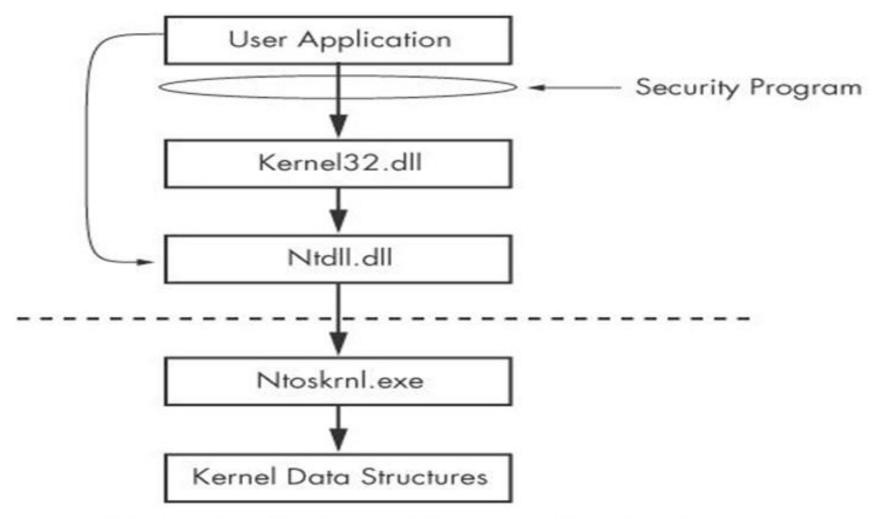
User mode and kernel mode

Các native API

- ☐ Không có tài liệu đề cập đến dạng API này
- ☐ Được dành cho Windows sử dụng nội bộ
- ☐ Native API có thể "mạnh" hơn và được gọi trong

các mã độc.

Sử dụng native API

Using the Native API to avoid detection

Các native API thường có trong mã độc

- NtQuerySystemInformation
- □ NtQueryInformationProcess
- □ NtQueryInformationThread
- NtQueryInformationFile
- NtQueryInformationKey

Các native API thường có trong mã độc

NtContinue

- ☐ Trả về một ngoại lệ
- ☐ Có thể được dùng để chuyển thực thi theo những cách phức tạp
- ☐ Được sử dụng để gây sự nhằm lẫn cho các nhà phân tích và làm cho một chương trình khó debug hơn.

Nội dung

- 1. Windows API
- 2. Windows Registry
- 3. Các API xử lý kết nối mạng
- 4. Phân tích mã độc trên Windows
- 5. Chế độ nhân và chế độ người dùng
- 6. Các native API